

המביא גמ' פרק ראשון גיטין

בשידה תיבה ומגדל. פירש בקונט' מה שאין כן בצרך העמים ורבי היא ונראה שרואה לפרש שידה מיצה ומגדל דוקא ולהכי לא מני לזקומי כו' יוסי בר רבי יהודה דהא הוא מטהר אפי' בצרך העמים וזכנס פי' כן דהא על כרחך שידה מיצה ומגדל לאו דווקא נקט אלא משום דנקט בצרייתא אלא הוא הדין אפי' רוכב על הסוס כיון דסבר רבי אהל זרוק לא שמייה אהל כדפירש בקונטרס ודמנוכח דמסיק דצקורא על אוירה לא גזרו ואם כן כו' יוסי נמי אמירא והרואה ליכנס לה צטורה היינו צקרון או רוכב על הסוס מה שאין כן בצרך העמים דטמא וכן משמע הלשון קמ' דקאמר ואפי' רבי לא קא מטמא כו' ומשמע כרבי יוסי אמירא דפשיטות טפי ומיהו על כרחך כו' יוסי נמי לא אמירא אלא מטעם דמסיק אליה דרבי דדוקא ארץ העמים משום דגזרו על אוירה ועל גושה כו': **אלא** בארץ העמים דגזרו על גושה ועל אוירה. והא דמייצעי לן בנימי צפקי כ"ג (דף נד:) ארץ העמים משום גושה גזרו עליה או משום אוירה גזרו הכי פירושו: משום גושה משום דמאהיל על הגוש הוא ועשאוהו חכמים כמאהיל על המת^ב ויכול להכנס שם צשידה מיצה ומגדל או דילמא על האויר עצמו ולא יוכל להכנס שם צשום ענין^א והא דשמעמא על גושה היינו על מגע גושה ועל אוירה או משום מאהיל על הגוש או משום אוירה ממש: **דגזרו** על גושה ועל אוירה. הקשה הרב ר' יעקב דאורליני"ש דצמסקת אהליות פ"ג משנה ג' תנן ואלו מטמאין צמגע וצמשא ואין מטמאין צהאל ע"כ כשעורה וארץ העמים ומיך דמיידי עפ"ר הבא מחוזה ארץ לארץ והמאהיל עליו ולא מטמא

מוסף רש"י

כיבוש יחיד. דהי מיצה ולא היו כל ישראל עם והאז ארס לזכה (לקט"ו). הנכנס לארץ העמים. ארץ העמים מנומא צהאל (שבוין ל). בשידה. מרכנת נשים. עגלה עשוייה כקופסא (ס"ח). ומגדל. משט"ל (ס"ח). דאמירה לעובד כוכבים שבות. מדרגת (ב"ח טז). הכותב כל נכסיו לעבוד שיה, ארץ חורין. שיהי העבד ככלל נכסיו ומנמא שקהיה לעבד את גופו עם שאר נכסיו (רשב"ם ב"ב קס"ח). שיהי קרקע כל שהוא. דקמח מין מן הקרקע כל שהוא. ארץ חורין. דלא דיעניו הי קרקע שיהי וכלל כל שהא אמרין האי שיה, ויבין דקרקעות לא קנה לגופיה מן לא קנה דלא פלגין דיבורא, האיל גושה וצדי דיבורא אקיי ליה נכסיה ונכסיה, ופלגא דיבורא לא אלקסייה, ארץ פלגא מני לא מניקס (לקט"ו ט"ז). או: שיעבד הוקס לנקיקעות דכתיב והתחלתם, והא קרקע כל שהא ארס למימר שלע עבד הוא אמר ומנמא שאין מן חורין, וגם הנכסים לא קנה, וה"ה אם אמר מן ממטלטלין כל שהא, דמפירש ר"א לקמיה עשבו ממטלטלין עבד אהל העבד, דלמא האי עבד הוא ממטלטלין עשוייה דעבדא מיטלטל, אבל אם שמייה כל נכסי ממוס לן מן משדה פלוגי, רבי הוא מן חורין, שיעבד אינו ככלל אותו עשה שפירש (ב"ב ס"ח).

פסקי ר"ד

ת"ד הקונה שדה בסוריא כקונה בפרויה ירושלים לומר הילכתא אמר רב ששת לומר שכותבין עליו אונן אפילו בשבת פי' שטר מכירה [כמן] והיו אונות ושטרות דבריהם על שמו; משום שישב א"י פי' לגרש כנענים ולישב בה ישראל ויחזיק שבת שיהי אלא כדאמר רבא אמר לכנעני ועושה אהל נמי אמר לכנעני ועושה אהל נמי אמר דאמירה לא"י שבות משום ישוב א"י לא גזרו רבנן ואצי"ג דחכמים העמידו דבריהם במקום עשה ה"מ שבות הנעשה ע"י ישראל שבת הואה שבות שאינה נדחית מפני הפסח דאמרי' בגלוי דבריהם בפסחים (ט"ז); אלא הבאת אומל ע"י ישראל כמבוי שלא עברו אבל אמירה לא"י שבות משום ישראל עושה שום מעשה אלא אצל בעלמא דוחי שבות זה אצל מצוה כדאמרי' גבי מילה בהדר עם הנכחי (עירובין טו:)

בההוא ינוקא דאישתפיך חמימיה והיה מבוי שלא נשתתפו בו והתיר רבה (שיתיר) [שיבאי] ע"י נכרי ורצה אביי להקשות לו הואה שבות ואינה דוחה הואה מפני הפסח אף אמירה לנכרי שבות נמי ולא תדחה מפני מילה וא"ל רבי יוסף ולא שנה לך בין שבות ישם בו מעשה לשבות שאין בו מעשה פי' שבות הנעשה ע"י מעשה ישראל כגון הואה וכיוצא בה העמידו חכמים דבריהם במקום כרת אבל אמירה לנכרי שאין שם מעשה ע"י ישראל אלא אמירה בלחוד לא העמידו דבריהם במקום מצוה (ע"י בעי' ו' בס' המכריע): ת"ד עבר שהביא גיטו ממדינת הים צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם כאשר המביאה גיטה. פי' דאמרי' מבנותי' א' גיטי נשים ואחד שחרורו עבדים שוין למולך ולמביא וכתוב בו עצמן וכסתי קניין לך עצמו ינוקא. פי' הותרו אנחנו הוא על שחרורו לומר בפני נכתב ואין צורך עדים לקיימו נכסים לא קנה דרבי עדים לקיים כשאר קיום שטרות ואינו [נ"ל] (צ"ל) דאשה המביאה [את] גיטה שהיא צ"ל בפני נחתם מוקמינן לקמן בשליחי פרוקין כגון דאמר לה את התי שליח לחולקת עד דמטיא לבי' פלוגי וכרי שלא תחלוק בשליחות כדאמרן לעיל הצריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם

קונה צפרואי ירושלים. לקמיה מפרש לה: צפרורי. צהפרכי רוקריי"ש צלע": כינוש יחיד. דודו שלא היו כל ישראל צימד כדרך שהיו צכצוש ירושע שהיו כולם וכצוה לזרוך כל ישראל קודם חלוקה אבל דוד לא כצו אלא לזרכו: צשידה סיצה ומגדל. ונושאים אותה צאור ומשא"כ בצרך העמים ורבי

היא: רבי מטמא. קסבר אהל זרוק לא שמייה אהל הכי מפרש צערוצין (א) אהל המטלטל אינו אהל צשעת טלטולו הילך חליצה דקא מפסיק האי אהל צינו לאור ארץ העמים לאו חליצה היא ואשמעינן האי תנא דסוריא דלעיל דאפי' רבי לא קא מטמא אלא בצרך העמים: דגזרו על גושה. מגע ומשא ולא אהל כגון אם האהיל עליו כדאמרי' צפ' צ' דאהלות (מ"ג): ועל אוירה. שיהא הנכנס לאוירה טמא ואפי' לא נגע ולא הסיט את גושה. אבל סוריא על גושה גזרו מגע והסיט אבל על אוירה לא גזרו והאי לא נגע ולא הסיט: צפרורי. צפילמי רוקריי"ש צלע": אונן. שטר מכירה כמו והיו אונות ושטרות יולאין על שמו (צ"ג דף קט"ז): אפי' צשצת. אם לקחה מן העובד כוכבים ורואה לילך לזרכו צשצת: דאמר רבא. צמסקת צשצת (דף קט"ז): אונן

ויש"ו ד"ה רבי מטמא וכו' מפ' צערוצין י"ב סוף ד' ל: (ב) ד"ה לא ילא וכו' כל נכסי צתונין לן אשאר: (א) תוס' ד"ה אצי"ג וכו' חמימי מנו ביחתי ומוקי לה וכו' דלענן בחצור שלא עירבו שרי משום: (א) ארץ ארץ העמים שגזרו עליו. תוס' ה"ל"ש. ב. מפני מהו מבלו או מפני רוב מירשאל שנהרגו בהו"ל. תוס' מיר ד"ה ארץ. ג. שהחמירו בה יותר מבאהל המת כדי שלא יצא מארץ לחור"ל. תוס' מיר ד"ה ארץ. ד. דאין מביא את הטומאה מחור"ל לארץ. תוס' ה"ל"ש. ה. ואפי' לצורך מילה דהיא גופה דהיא שבת. תוס' ארמאי. תוס' ה"ל"ש. ו. דהני י' וי' ול' שצ"א לא צריכה אימיה לא שרי אפי' ע"י נכרי. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. ז. אבל ערשין לה ע"י ארמאי. תוס' ה"ל"ש. ח. דהני י' וי' ול' שצ"א שנת קל: ד"ה דמיל. ט. והלכך משחחה לה למילה ב' שלה ובגזן שגודל בערב. שצ"א שנת קל: ד"ה דמיל. י. כרי ללמוד בו. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. י"א. ע"י נכרי איסור דרבנן. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. אבל משום מצוה אחרת אסור אפי' בכרמלית דרבנן. תוס' ה"ל"ש. י"ב. דהוי איסורא דאורייתא. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. י"ג. אפי' ע"י ישראל. תוס' ה"ל"ש.

ומתנת נכסי צקיייהם לן לקמן הכותב כל נכסיו לעבדו ילא לן חורין שהוא ככלל נכסים הילכך אי מתימן האהי מתימן האהי דלא פלגינן דיבורא או דלמא פלגינן: מידי דהוא אגט אשה. שנאמנת להביא את גיטה ולומר צפני נכתב: אחד זה ואחד זה. צין עצמן ונכסי צין כל נכסי: הכוסב כל נכסיו לעבדו. כגון כל נכסי צתונין לך: ילא צן חורין. שאף הוא ככלל נכסים וכל שאר נכסים נמי קנה: שייך קרקע כל שהוא לא ילא צן חורין. קרקע לאו דוקא כדאמר צבצא צתרא צפ' מי שמת (דף קט:). לא ילא צן חורין. דצשלמא רישא דלא גלי צתמיה דמית לשיורא לא אמרינן דשייר אלה הכא דמית לשיורא אמרינן לדידיה נמי שייך ובי אמר כל נכסי (ו) לך אשאר נכסים קאמר ולחופי ליה קאמי ולא שחרריה כיון דלא אמר ליה עצמן ונכסי: לעולם

ולכאורה משמע דציוס המילה היה שהיו צריכין לחמומו כדי לנולו פי' ר"ח כדאמרינן צפרק מפנין (שנת דף קט). דחיה משבעה עד שלשים אפילו אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת^א והא דאמר צסוק מפניו על מתי פתיחת הקבר אפי' (ב) (משמיה דרבי יהודה) אמר שלשה ורצא משמיה דרבי יהודה אמר ג' ואמרי לה ל' לא לחלל עליה צשנת קאמרי פלוגי אלא מר אמר אמר חדא ולא פלוגי וכולהו ס"ל כנהרדעי דאמרי חיה ג' צשעה שלשים ודוקא לומר^א דמענת לעת צצין והא עובדא הוה תוך ו' של מעת לעת^א והא דאמר התם לעיל צצריך ינוקא דאישתפיך חמימיה ואמר להו רבה נייתו ליה חמימי מגו (א) ומהי ומוקי לה על ידי עובד כוכבים ודאי איסורא דרבנן שרי צחצר שלא עירבו משום מלות מילה אבל איסורא דאורייתא כגון לחמם לו חמין אסור ואין ללמוד מכאן היתר לומר לעובד כוכבים להביא ספר צשצת דרך כרמלית^א דלא דמי דדוקא משום מילה דהיא גופה דחיא צשנת חמירי^א ומיהו צהלכות גדולות משמע דאפי' איסורא דאורייתא שרי על ידי עובד כוכבים לצורך מילה שפירש דליתו מתוך ציתא דרך ר"ה ר' ב' לפי זה הא דקאמר נמים ליה אגב אימיה נוקמה תוך ו' ואמרה צריכה אני שמתללין עליה צשנת^א ונראה דלא יתכן לומר דנמים ליה ע"י ישראל דע"י ישראל היה אסור להרבות צשציל קטן כדאמר צפ"ק דחולין (ד' טו): המבשל לחולה צשצת אסור לצריח גזירה שמה ירצה צשצילו אבל ע"י עובד כוכבים שיהא דשרי להרבות ושמה דוקא לצורך מילה הוא דשרי אבל לצורך דבר אחר אפילו ע"י עובד כוכבים אסור להרבות והא דמתן צפ"צ צדינה (דף כ"א): לא יחס אדם חמין לרגליו אלא א"כ ראוין לשמיה ואמרי' נמי צגמרא צדינה (ד' טז). ממלחא אשה קדירה צבר אפי' שאינה צריכה אלא לחמיה אמת וכן ממלחא נחמוס צצית של מים אפי' שאינו צריך אלא לקיימן אחד משום שמת יוס טוב חמירי להרבות (י'): הדרך אמר אביי. פי' לא משום קושיא דרצא חזר צו דאצי לא חשיב ליה פירכא דסבר לא פלגינן דיבורא דאקושיא דרצא לא משני מידי אלא נראה לו סכרא לומר טפי דצתרוייהו לא קנה דיד צעל השטר על התחתונה:

חכמים ולא חשו לזיופא דיה משום עיגונה ועבר נמי איקשף לאשה אבל בנכסים חיישינן לזיופא ועד שלא קיים שטרו אינו זוכה בנכסים ואינו נאמן הוא עצמו לקיים שטרו כמו שנאמנת האשה כשמביאה גיטה דהתם משום עיגונה הימנה רבנן לחד כבי תרי והימנה לאשה עצמה מה שאין כן בקיום שטרות: איבעיא להו כל נכסי קניינים לך מהו. פי' כשאמר (ט"א) שיהיה כתוב בשטר) עצמן ונכסי הם שני דברים וכל א' וא' גידון בדינו אבל כשאמר כל נכסי קניין לך כלל העבד עם שאר כל הנכסים על עצמו אינו צריך לקיימו דומיא דגט אשה שקבלתו לחלוטין ועל הנכסים צריך לקיימו דומיא כשטר בעלמא והיה כן חורין כדאמרי' לקמן הכותב כל נכסיו לעבדו יצא כן חורין הילכך אי מהימן האהי מהימן נמי אהאי ולא פלגינן דבורא או דלמא פלגינן מידי דהוה אגט אשה שנאמנת להביא גיטה ולומר בפני נכתב ה"אך אנו דנין אותם אמר אביי מתוך שלא קנה (כ) עצמו לא קנה נכסי ולא פלגינן דבורא א"ל רבא בשלמא נכסים לא קנה מידי דהוה אקיום שטרות דעלמא אלא עצמו ליקני מידי דהוה אגט אשה אלא אמר רבא א' זה וא' זה עצמו קנה נכסים לא קנה דפלגי דבורא והילכתא כרבא:

(ב) נראה דצ"ל מתוך שלא קנה נכסים לא קנה עצמו ולא פלגינן.

(א) לקמן מ"ו. מו: ע"י כ"א. (ב) עירובין ל: מיר נה. מצינה כה"ט. (א) ז"ק פ: (ד) שנת קט. עירובין סו: ז"ק פ: ז"מ ל. (ב) לקמן מ"ו. ז"ק קמט: פאה פ"ג מ"ח. (ו) לפיני שם וצריכה כב. אימא רב המנוח. (ז) וצ"ע (י) צמנת ס"א. (ח) וצ"ע תוס' שנת טו: ד"ה ואחריה, (ט) לפיני שם למאן, (י) ואחרי ע"י ישראל. רש"י, (יא) וצ"ע צחריית צמנס' ז"ק פ: ד"ה אומר.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבי מטמא וכו' מפ' צערוצין י"ב סוף ד' ל: (ב) ד"ה לא ילא וכו' כל נכסי צתונין לן אשאר: (א) תוס' ד"ה אצי"ג וכו' חמימי מנו ביחתי ומוקי לה וכו' דלענן בחצור שלא עירבו שרי משום:

הגהות הב"ח

לעזי רש"י
רוקריי"ש דוקדידי"ש.
דוכסיות, מחלות.

הגהות הב"ח

מוסף תוספות

א. ארץ ארץ העמים שגזרו עליו. תוס' ה"ל"ש. ב. מפני מהו מבלו או מפני רוב מירשאל שנהרגו בהו"ל. תוס' מיר ד"ה ארץ. ג. שהחמירו בה יותר מבאהל המת כדי שלא יצא מארץ לחור"ל. תוס' מיר ד"ה ארץ. ד. דאין מביא את הטומאה מחור"ל לארץ. תוס' ה"ל"ש. ה. ואפי' לצורך מילה דהיא גופה דהיא שבת. תוס' ארמאי. תוס' ה"ל"ש. ו. דהני י' וי' ול' שצ"א לא צריכה אימיה לא שרי אפי' ע"י נכרי. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. ז. אבל ערשין לה ע"י ארמאי. תוס' ה"ל"ש. ח. דהני י' וי' ול' שצ"א שנת קל: ד"ה דמיל. ט. והלכך משחחה לה למילה ב' שלה ובגזן שגודל בערב. שצ"א שנת קל: ד"ה דמיל. י. כרי ללמוד בו. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. י"א. ע"י נכרי איסור דרבנן. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. אבל משום מצוה אחרת אסור אפי' בכרמלית דרבנן. תוס' ה"ל"ש. י"ב. דהוי איסורא דאורייתא. תוס' ז"ק פ: ד"ה אומר. י"ג. אפי' ע"י ישראל. תוס' ה"ל"ש.

פסקי ר"ד (המשך)

אבל אם הביאה גיטה ואמרה כי בעלה נתנו לי לצמיתות איה צריכה לומר כלום והיא נאמנת לומר כי בעלי נתנו לי ולא חיישינן לזיופא פי' שמא היא ויחזיק דחיי אמינן לקמן אשה כי מטי גיטה ליהד איגראש לה פי' למח היא צריכה לומר בפני נכתב ובפ"ג אלמא כל זמן שמוציאה גיטה ואומרת כי בעלי גירשני בזה איה צריכה לומר כלום ובי"ד מאמינין לה ומשיאין אותה וה"ה נמי עבד שהביא גיטו ואמר כי רבי נתנו לי ושחררני נאמן הוא ומתירם אותו בחיישינן ואינו צ"ל כלום לומר חיישינן שמא הוא יזיפו אלא נאמן לומר רבי נתנו לי כמו שהאשה נאמנת בביטה אבל בנכסים אינו נאמן עד שקיים החתימה דחיישינן לזיופא דדוקא בגט אשה הקלו